

ŠKODE IN DIVJAD

Kaj je divjad?

Divjad so tiste prostoživeče živalske vrste, ki jih tako določa Zakon o divjadi in lovstvu – ZDLov-1 (Ur.l. RS, št. 16/04, 120/06 Odl.US: U-I-98/04, 17/08) oz. njegovi podzakonski predpisi ter se jih lahko lovi.

Vrste divjadi :

SESALCI: srna, navadni jelen, damjak, muflon, gams, kozorog, divji prašič, lisica, jazbec, kuna zlatica, kuna belica, rakunasti pes, pižmovka, nutrija, alpski svizec, poljski zajec, navadni polh.

PTIČI: fazan, poljska jerebica, raca mlakarica, sraka, šoja in siva vrana.

Zavarovane živalske vrste, ki pa niso divjad, a so tudi pogosti povzročitelji škode so: rjavi medved, volk, ris, dihur, krokar, vidra,

V Sloveniji z divjadjo upravlja 15 lovsko upravljavskih območij (LUO), kjer je 411 lovišč, za katera je država leta 2009 lovskim družinam podelila 20-letne koncesije za trajnostno gospodarjenje z divjadjo, in 12 lovišč s posebnim pomenom (LPN). Od tega 10 LPN upravlja **Za vod za gozdove Slovenije**

, po eno lovišče s posebnim pomenom pa upravlja

Triglavski narodni park

in javni zavod

Protokolarne storitve

Republike Slovenije. Minimalna površina lovišča je dva tisoč hektarjev lovne površine. Zavod za gozdove Slovenije pripravlja 10-letne in letne načrte lovsko upravljavskih območij, v katerih za živalsko vrsto načrtujejo odvzem (odstrel) in razna dela za izboljševanje življenjskega okolja divjadi.

Poleg lovnih površin poznamo še ne lovne površine, ki so površine:

- površine, kjer je iz naravovarstvenih razlogov trajno prepovedan lov na vse vrste divjadi;
- površine naselij in zaselkov;
- javni in zasebni parki ter pokopališča;
- vrtovi, nasadi, sadovnjaki, drevesnice in intenzivne kmetijske kulture, ograjeni z ograjo, ki ne dovoljuje prehoda zajcu ali parkljasti divjadi;
- z ograjo obdani industrijski in drugi objekti;
- površine vseh vrst obor, razen lovnih;
- otroška in športna igrišča, redno obiskovana in označena sprehajališča, kopališča in podobni objekti;

- površine, na katere dostop ni dovoljen;
- površine vseh javnih cest, prog in druge tovrstne površine.

Kaj je škoda na divjadi in od divjadi ?

Škode na divjadi so uničevanje habitatov (melioracije, škropiva, posegi v prostor), nalet vozil, košnja, pogin zaradi poškodb (zapletanje v ograje), krivolov (tudi neustrezno poseganje v populacijo), ostale izgube... Škoda divjadi pa pomeni s strani divjadi nezaželeno delovanje na človekovo premoženje in najpogosteje nastane na: kmetijskih zemljiščih, intenzivnih nasadih in sadovnjakih, vrtovih, domačih živalih, različnih objektih, gozdni zemljiščih, vozilih v prometu. Poznamo pa še koda od lova, ki je škoda povzročena s strelnim orožjem in druga škoda povzročena z izvajanjem lova.

Najpogostejše škode:

Srna: Obgrize srčke solate, radiča, jagod in drugih vrtnin, pozimi popke sadnega drevja, strga folijo na jagodah. Objeda gozdno mladje.

Navadni jelen: na poljih objeda koruzo in okopavine, pozimi popke sadnega drevja, popase travinje, deteljo, objeda gozdno mladje in lupi ter obgrize smrekove drogovnjake.

Damjak: popase travinje.

Divji prašič: Razrije travinje, obžre okopavine in koruzo, izpuli mejnik.

Lisica: Odnese kokoši in drugo perjad iz kurnika ali voljere.

Jazbec: Obje koruzo na poljih.

Poljski zajec: Objeda vrtnine, pozimi pa popke in lubje sadnega drevja, okrasno drevje.

Kuna belica: Pobije kokoši v kokošnjaku, naredi gnezdo v izolaciji mansarde, grize kable.

Fazan: Objeda – poškoduje vrtnine.

Šoja: Objeda – poškoduje sadje, predvsem jabolka.

Siva Vrana: Objeda – poškoduje kalečo koruzo, mlečno koruzo, nekatere vrste zelja,

nasajeno solato, sadje, poškoduje silažne bale, okna...

Navadni polh: obgrize tanjše bukove veje in vrhove.

PRIJAVA ŠKODE:

Škoda od divjadi na lovnih površinah

Škodo oškodovanec prijavi pisno (istočasno lahko tudi ustno) najkasneje v treh (3) dneh od takrat, ko jo je opazil in sicer pooblaščeni osebi upravljavca lovišča.

Upravljavci lovišč imajo na krajevno običajen način objavljen naslov za oprijavo škode.

[Seznam upravljavk lovišč na območju Lovske zveze Maribor.](#)

Prijavni obrazec:

– <http://www.lovska-zveza.si/lzs/zakonodaja>

– <http://www.kgzs.si/gv/gozd/skoda-po-divjadi.aspx>

Tako oškodovanec s predstavnikom upravljavca lovišča čim prej, najkasneje pa v osmih dneh, opravi ogled in se poskuša dogovoriti za višino odškodnine. Zapisnik o škodi mora biti dokončan na licu mesta in podpisan s strani obeh strank v postopku.

Ob primeru, da dogovor o odškodnini ni bil sklenjen, lahko oškodovanec škodo prijavi komisiji za ocenjevanje škode pri lovsko upravljavskem območju.

Oškodovanec ali upravljavec, ki se ne strinja z odločitvijo komisije, lahko s tožbo zahteva, da o odškodnini odloči pristojno sodišče. Tožbo morata vložiti najkasneje v treh letih od dneva, ko je škoda nastala.

▣ **Pregled pomembnih rokov:**▣ **3/8/15dni 3 leta**

Oškodovanec je dolžan škodo na kmetijskih in gozdnih kulturah v **treh dneh (3)** od dneva, ko je škodo opazil, pisno prijaviti pooblaščenцу upravljavca lovišča ali LPN, katerega osebne podatke in naslov do 31. 12. Tekočega leta upravljavec javno objavi na krajevno običajen način.

Če se oškodovanec in pooblaščenec upravljavca v **osmih dneh (8)** po pisni prijavi škode na podlagi oglada ne sporazumeta o višini odškodnine, pošlje oškodovanec pisno prijavo škode komisiji, ki jo za lovsko upraviljavsko območje imenuje minister za dobo petih let. Na podlagi ocene komisije, ki mora opraviti ogled najpozneje v **petnajstih dneh (15)** od prijave, poizkusita oškodovanec in upravljavec skleniti sporazum o plačilu odškodnine.

Oškodovanec ali upravljavec, ki se ne strinja z odločitvijo komisije, lahko s tožbo zahteva, da o odškodnini odloči pristojno sodišče. Tožbo morata vložiti **najkasneje v treh letih od dneva**, ko je škoda nastala.

Sodišče tožbo zavrže, če oškodovanec ni vložil pisine prijave v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena.

Škoda od divjadi na nelovnih površinah

Škodo oškodovanec prijavi pisno (istočasno lahko tudi ustno) najkasneje v treh dneh od takrat, ko jo je opazil in sicer krajevno pristojnemu pooblaščenцу Zavoda za gozdove Slovenije, ki bo vodil nadaljnji postopek.

Kontakt: Izidor Cojzer, tel.041 657 795.

Škoda od zavarovanih živalskih vrst

Škodo od zavarovanih živalskih vrst oškodovanec prijavi krajevno pristojnemu pooblaščenцу Zavoda za gozdove Slovenije, Tyrševa ulca 15, 2000 MARIBOR ki bo vodil nadaljnji postopek.

Lovska družina je odgovorna samo za nastanek škode na lovni površini po divjadi in kjer je bila zagotovljena ustrezna zaščita kmetijskih kultur.

Škodo, ki jo naredijo zavarovane živalske vrste (medved, krokar, dihurji...) ali škodo na nelovnih površinah (sadovnjaki, vinogradi, bližina naselij) povrne država in lovna družina ni dolžna izplačati oziroma poravnati nastale škode.

Pomembna pa je preprečevanje škode.

1. dobri gospodarji varujmo svoje premoženje, da bo škod čim manj. V ta namen lahko uporabimo mehanska, kemična, zvočna in druga odvrčala.

Najučinkovitejši in najpomembnejši je lokacijsko in količinsko ustrezen odstrel.

Preventivni ukrepi pa so:

Srna: Intenzivni sadovnjaki ograjeni z ograjo iz mreže z okenci 6×6 cm visoko vsaj 1,5 m.

Sicer svetlobna, zvočna in vonjalna odvrčala ter fizično odvrčanje.

Učinkovit je tudi ustrezen električni pastir. Proti objedanju gozdnega mladja

varujemo s premazom (kemakol), ali ograjenimi gozdnimi površinami.

Navadni jelen: Intenzivni sadovnjaki ograjeni z ograjo iz mreže z okenci 6×6 cm ali farmer mreže visoko vsaj 2 m. Sicer svetlobna, zvočna in vonjalna odvrčala ter fizično odvrčanje. Učinkovit je tudi ustrezen električni pastir. Proti lupljenju in obgrizenju smrekovih drogovnjakov varujemo s premazi (cervostop) ali mrežastimi plastičnimi tulci ali trakovi. Proti objedanju gozdnega mladja varujemo s premazom (kemakol), ali ograjenimi gozdnimi površinami.

Damjak: Svetlobna, zvočna in vonjalna odvrčala ter fizično odvrčanje.

Divji prašič: Ustrezen električni pastir.

Lisica: Ustrezno grajeni kokošnjaki in voljere.

Jazbec: Svetlobna, zvočna in vonjalna odvrčala ter fizično odvrčanje.

Poljski zajec: Intenzivni sadovnjaki ograjeni z ograjo iz mreže z okenci 6×6 cm visoko vsaj 1,0 m čvrsto pritrjeno k tlom. Za druge kulture lahko drugačna ustrežna mreža.

Kuna belica: Ustrezno grajeni kokošnjaki in voljere. Ostrešja ustrežno zatesnjena – po možnosti

komplet pokrita z deskami.

Fazan: Ograditev na manjših površinah.

Šoja: Mreža proti toči.

Siva Vrana: Ustrezno tretiranje semena pred sajenjem koruze in sajenje na čim večjih njivah, v času sajenja sadik solate intenzivno odvratanje – dežurstvo, sajenje za vrane neželenih vrst zelja. Sicer svetlobna, zvočna in vonjalna odvratača ter fizično odvratanje. Sodelovanje lovcev pri zagotavljanju odvratačal. Ustrezno skladiščenje ali dodatno prekrivanje bal.

Za preprečevanje škode je fizična ali pravna oseba, ki ji divjad lahko povzroči škodo, dolžna na primeren način kot dober gospodar narediti vse potrebno, da obvaruje svoje premoženje pred nastankom škode. Imetniki kmetijskih in gozdnih zemljišč na katerem je lovišče, so dolžni uporabljati ustrezna zaščitna sredstva, ki jim jih preskrbi upravljavec lovišča in izvajati druge predpisane ukrepe za preprečevanje škode po divjadi. Ako pa lastnik, zakupnik ali drug uporabnik zemljišča ne dovoli upravljavcu lovišča ali lovišča s posebnim namenom, zavarovanja zemljišča, ga pri tem ovira ali odstrani sredstva oziroma ovire za preprečevanje škode, ne dovoli oziroma preprečuje izvajanje lova, namerno poškoduje ali odstrani lovske objekte oziroma ne ravna v skladu dobrega gospodarja, nima pravice do povrnitve škode, ki jo povzroči divjad na teh površinah.

Več na: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/126938#!/Pravilnik-o-minimalnih-pogojih-za-zascito-posameznih-nelovnih-povrsin-pred-skodo-od-divjadi>

Kvalitetno upravljanje z divjadjo pomeni trajnostno gospodarjenje z divjadjo, z upoštevanjem vseh načel trajnostnega gospodarjenja. Gospodarjenje z divjadjo oz. izkoriščanje tega naravnega vira je v Sloveniji iz upravnega (državnega) vidika urejeno z ustavo RS, temeljnim zakonom: Zakon o divjadi in lovstvu ter ostalimi predpisi in zakoni.

